

Izbaja
1. in 15.
dan ven-
cega me-
seca.

ZVON

Velja
za celo
leto 3 gl,
za tri
mesece
1 gl.

Lepoznanski list.

Leto 1.

Na Dunaji 1. marcija 1870.

List 5.

Poročilo.

Lêti, lêti, drobni ptič!
S perutnico gnan,
V vejah ne počivaj nič,
Hiti v dóljno stran.

V stare ceste beli trak
Glej pod saboj tí,
V svetem Viđu se legák
Na levico zvij.

Kader prideš do vodé,
Nad vodó je most,
Zlêti s perjem preko njé,
Pisan ptiček prost.

Tam so moje želje vse,
Kjer je prvi dvor,
Tamkaj vzraslo je deklé
Kakor zlati zor.

Sédi, sédi, na drevó,
Glav'co suči v krog,
Svojo glav'co premódró
V pólje, vertec, log!

V belo hišo se ozri,
V svitli gornji hram,
S kljunom okno vanj odpri,
Če je morda tam?

Ko jo vglédaš in spoznáš,
Z verha drevja poj,
Kar najlepši glas imaš,
Dragi ptiček moj!

Nesi tísoč naročil
V nje veseli kraj,
In goréčih pozdravil
Sto jej tísoč daj.

Reci, reci tam takó,
Da merjem brez nje,
Da mi strášno je hudó
Osem tednov že.

Da sem v serci se boril,
In ljubezen terl,
Da zastonj ves trud je bil
Ogenj nij umerl.

Da želím in prihitím
V malo dnevih sam,
Če zgorím in spepelím
V njenih žarkih tam!

Radovan.

Zorin.

V.

Trata, nagnena proti poldnu, zadej breg z gostim germovjem, izmed katerega se dvigujejo sem ter tje, ter se prijazno svetijo bela brezova debla; na levi podolgovat hrib, na grebenu mu gleda bela cerkvena izmed temnega smerečja; ob robu njegovem naznanja jelševje potok, ki teče po globokem jarku med gozdom in trato; proti jugu gledaš pred sabo dobrovo z redkim leščevjem, brinjem in ternjem; pogledj proti večeru! gorica se versti za gorico in daleč, daleč zád stojé ter zapirajo svet velikanske planine!

Ta podoba — obleдела, na pol že pozabljena v hrupu življenja, oj kako jasna, kako živa mi je zopet pred očmi! Vsako drevo mi je znano, vsako drevesce; zdi se mi, kakor bi slišal potokovo šumljanje tik sebe, kakor bi videl pred sabo na dobri živino, ki se mirno pase ter počasi premiče zdaj skrivaje se, zdaj prikazovaje med germovjem.

Na tej trati sem sedel vsako popoldne proti večeru z Delo. Pogovarjala sva se zdaj žalostne, zdaj vesele reči, pa zraven čudno modrovala ter sanjarila, kakor sicer nimajo navade otroci. Marsikatera njenih besed mi je še zdaj živo v spominu.

„O kako bi bilo lepo, mi pravi enkrat, ko bi ne bilo hudobnih ljudi na sveti!“

In govorila sva o tem ves večer. Ali pa: „O uboga žival, kako se mi smili! ona terpi, kakor mi, pa naj terpi še takó voljno, vendar ne pride v nebesa!“ — „Bog je vsegaveden, vedel je torej, ko je stvaril človeka, koliko jih pride v pekel — in vendar zakaj ga je stvaril, saj je neskončno dober!“

„Zakaj pa je bolečina na svetu? kaj bi človek in žival ne mogla živeti, da bi ji nič ne bolelo?“ —

Oj človeška modrost! meriš nebá višine, meriš morja globočine, in vendar, kaj boš odgovorila otroku?

„Ne vém, kakó je to, pravi mi zopet enkrat, pa časi se mi zdi, da je žival boljša od človeka; žival nikoli ne terpinči živali, človek pa tolikokrat žival in človeka! — To pa spet ni lepo pri živali; glej! krava ima tele le rada, dokler se samo ne pase, poté ga pa noče poznati, ali ga pa res ne pozna, saj mu še rogé nastavi, ko priskače revček dobrikat se k materi; in koklja ravno tako; prav zares kavsa svoje odrasčeno piščé, če se ji približa. O kako pa mati! ona ljubi svojega otroka in skerbi zanj, naj bo še tako velik! Tako je govorila — rejenka! —

Pa kako je znala praviti pravljice! Poslušal sem jo in gledal, pa zdela se mi je sama časi kakor kaka lepa kraljičina ali pa rojenica, in bal sem se, da mi ne izgine kar kakor v sanjah izpred oči.

In pela sva domače pesmi, tiste sladko otožne pesmi, ki z besedo in melodijo tako mehko božajo serce. Kakor posamezni zvónovi glasovi, katere nam zdaj pa zdaj veter donaša iz daljave, tako mi doné iz preteklega časa njih melodije v spominu. Té vem še začetek, té konec,

druge spét posamezne verstice iz srede, in kolikor si prizadevam, ne morem jih izbuditi in oživiti. Popraševal sem pozneje doma pri starih in mladih; zastonj! poezija gine bolj in bolj izmed našega ljudstva. Le ena mi je še vsa v spominu, besede in melodija; čudna pesem! ne vem kaj ji porečeš, ali meni je imela že takrat in ima še zdaj nekaj posebnega, nekaj nepopisljivega v sebi. Ne smehlaj se, saj veš da, kake so reči v resnici, same na sebi, ne vemo; nam so le take, kakoršne se nam vidijo, ali meni se zdi in nekaj enacega sem slutil že otrok, da v tej preprosti pesmi, dejal bi, odmeva jek splošnega pozemeljskega terpljenja.

Sijaj, sijaj solnce,
Oj ti solnce rúmeno! —
Káko bom sijalo,
Ker sem silno žalostno!
Ako zjutraj zgodaj vstanem,
Dekle mene kolnejo;
Ako zvečer pozno zajdem,
Se pastirci jokajo. — —

Ko sva pela tako na trati sedé, zahajalo je solnce za sinje goré; za nama se izbudé tašice in penice v goščavi; pred nama se jim oglašajo sternadi po germovji, in na strani v smerečji nad potokom poje kos svojo večerno pesem. Bolj in bolj pojemajo glasovi; zdaj zapoje Avmarijo z bližnjega zvonika zvon; mirno plava njegov glas pod jasnim večernim nebom in ž njim nama plava duh, dalje, dalje čez dobroavo in planjavo, čez griče in gorice; dalje, dalje do sneženih verhov, kjer je ravnokar zamižalo zlato solnce, dneva oko — dalje, dalje do konca sveta! —

Iz kotov po dolini vstaja mrak, germ zagrinja za germom, kmalo objame tudi naju; bliže in bliže se nama primiče čedica, ki se je prej bolj raztresena pasla, saj tudi žival ne ljubi mraka; perva pa je stara Jagoda, prava mati in gospodinja vsej družini; ko se pripase do naju, vzdigne težko glavo, stegne vrat sè širocim jermenom okrog, na katerem ji visi velik zvon, ki leno poterkuje; debelo naji pogleda pa voha in ostro sopiha, kakor bi hotela reči: Kaj sedita tu, čas je gnati domú! —

Tako nama je mirno mineval dan za dnevom. —

Neko popoldne, ko grem zopet vesel po šoli k svoji prijateljici na pašo, zdi se mi čudno, da mi ne pride, kakor po navadi, naproti. Ko pridem do mesta, kjer sva sedela navadno, zagledam Delo, ki žedi na tléh, sklonjena, obraz pokrit z obema rokama. „Kaj ti je, Dela, zavpijem: kedó ti je kaj storil?“ — Začne se strašno ihtiti, pa ne pogleda me; siloma ji odtergam roké od obraza; obraz je strašno bled, oči objokane; v serce mi vreže ta pogled. — „Pusti me, zavpije, nikar se me ne dotikaj, veš kedó sem, kaj sem? Rejenka sem! iz Tersta me je prinesla usmiljena žena, na cesti me je pobrala, kaj vé? Jaz nimam ne očeta ne matere, ne bratov ne sester, kakor drugi otroci. Vsak otrok ima svojo mater, samo jaz ne; glej, še tele pozna mater, jaz sama

nimam matere, ne očeta. Ta mož ni moj oče, sam je dejal, da ni; ponoči je govoril sè svojo ženo, mislila sta, da spim, jaz pa nisem spala, slišala sem vsako besedo. In ta žena ni moja mati, ta je kakor kaka druga žena; redi me le iz usmiljenja, ne ker me ima rada; nisem hči v hiši, le dekla sem, pastirica, spodi me lahko od hiše, kedar hoče: pojdi, od koder si prišla, dosti dolgo si zastonj jela kruh pri hiši! O bog! o bog! — rejenka!⁴

— „In če si rejenka, zavpijem tedaj, kaj pa je to, če si rejenka! Jaz te imam le še raji zató, naj si le kedo upa reči ti kaj, pa bo videl! Če nimaš očeta, ne matere, ne brata, ne sestre, če nimaš nikogar na sveti, da bi te rad imel, mene imaš, jaz te imam rad, za vse, bolj kakor vse na sveti! — Kaj meniš, da nisem vedel prej, kedó si! To bi bila pa res prava reč, ko bi bila tí take žene hči — to bi bilo lepo! Nobeden si ne more tega misliti, kedor te le vidi. Tvoja mati mora biti kaka princesinja, kraljica, ali pa še več, kaj vé? pa naj bo, kedor hoče, in kar hoče, kaj to meni mar, ti si moja, slišiš, Dela, tiho bodi!⁴

Še zmerom se joka, v stran obernena; meni srce skipi, zgrabim jo, ter pritisnem jo nase; skrije mi obraz na persi, katere mi moči z obilnimi solzami. Tako mi sloni nekoliko časa molčé na persih, v mojem varstvu. — Kar pride, sam ne vem, kako je bilo to, stara Jagoda, Deli za herbótom, položi ji na ramo svojo težko glavo, pa ovohuje jo prijazno, kolikor more taka žival, kakor bi hotela reči: Res je, kar pravi, le tiho bodi, vsi te imamo radi! Dela vzdigne glavo, oberne se proti njej, ter hvaležno boža čelo zvesti živali, ki gre po tem zopet, široko stopaje, po svojem opravku. Zdaj še le pogleda mene — kakor ko posije solnce skozi mokre oblake. Potihnila je bila nevihta, jasnilo se je nebó, in svitla mavra se je razpenjala od gore do gore!

Na starem mestu zopet sedé začne: „Torej si res vedel že prej, kedó sem?“ — „Kaj bi ne vedel, saj vedó vsi.“ — „Glej, saj so vendar dobri ljudje, vedeli so, kaj sem, pa me vendar ni dražil in žalil nihče. Tega jim nikedar ne pozabim! Vse je prijazno z ubogo rejenko.“ — „To je res kaj pravega, kedo bi pa ne bil s tabo prijazen, saj te mora rad imeti, kedor te vidi, pa vesel mora biti, da si le ti dobra in prijazna ž njim.“⁴ —

„Ali to je pa vendar hudo, pravi zopet čez nekaj časa, ti lahko govoriš, tí! O ko bi mogla le eno leto, pol leta živeti pri svoji materi, naj bi bili ostri z mano, naj bi me ne pogledali prijazno, naj bi me topli, vse bi voljno preterpéla, pa srečna bi bila, saj so vendar le mati! O kaj pravim, ko bi jih videla le enkrat, od daleč, srečna bi bila vse svoje življenje! Pa morda še več ne živé, ko bi se mi vsaj v sanjah prikazali enkrat, da bi videla njih obličje! — Pa ko bi imela eno sestro, tako da bi jo še pestovala, kako bi skerbela za njo, kakor mati; pitala bi jo in tešila, o nihče drug bi je ne utešil, pa k nikomur bi ne hotela meni iz naročja; kako lepo belo bi bila vedno opravljena; kako rahlo bi ji posteljico prestiljala, pa zibala bi jo in ajala! — In pa še enega majhnega brateca ko bi imela, manjega od tebe, — kaj bi s tacim! tacega,

da bi se me za krilo deržal, ko bi šla v vás z otrokom naročji, pa perst v ustih! Ali bi mi moral pokoren biti, če ne! — pa rada bi ga imela, rada, pa tako, vendar ne vem, če bi ga mogla rada imeti, kakor tebe, tebe vendar še veliko rajša! — S temi besedami me potolaži, ker bil sem že prav hud na tistega njenega brata, ki ga ni bilo nič treba, pa po strani sem ga gledal!

„Le tiho bodi, Dela, pa nič ne maraj, videla boš svojo mater, jaz ti pravim, da jih boš videla, če so le še živi! Le čakaj, da bom še malo večji, pa pojdem po sveti, tvoje matere iskat; pa ti jih pripeljem domu, da jih boš videla.“ — „Kaj pa jaz? Mene boš pa pustil samo doma?“ — „Saj res, oba pojdeva; prehodila in preiskala bova ves svet, od konca do kraja, romala bova od vasi do vasi, pa popraševala, koger bova srečala, ali jih je videl. Usmiljenje bodo imeli z nama vsi dobri ljudje, prijazni bodo s hčerjo, ki išče svoje matere, in z njenim spremljevalcem. Ne bo nama treba stati pred hišnimi vratmi, pa prositi; povsod nama radi podaré kos kruha, saj ne zastonj; pela jim bova in lepe pravljice jim bova pravila za prenočilo.“ —

Tako sva sanjariła in sklepala otroka.

Ni nama bilo treba hoditi po sveti, brez moje pomoči je našla moja prijateljica svojo mater, prej, kakor je upala sama, in prej, kakor je bilo meni ljubó! —

Boris Mirán.

Pravi vzroki francozke revolucije.

(Dalje)

Uboštvo v gospodarskem in obertniškem oziru pa ni bilo edino gorje, v katero je pahnil fevdalizem francozko deželo; imel je še druge žalostne nasledke. Kjer se udomači pavperizem, kjer razgerne lakota, najhuja sovražnica človeštva, svoj mertvaški pert, tam se ne more več govoriti ni o dušnem, ni o telesnem napredku. Kajti kakor se materialno premoženje vsacega naroda množi samo v deržavi vsaj deloma prosti, tako more tudi omika napredovati le tam, kjer ji narodovo blagostanje podaja terdna tla; z intelektualno omiko in edino samo ž njo pa je najtesneje zvezan človeštva нравni napredek. *) Po tem takem je bilo tudi materialno uboštvo najnižega francozkega naroda ob enem potrební vzrok njegove skoro neverjetne nevednosti in divje surovosti, kar se je tudi kazalo v vedno rastoči nevarnosti življenja in premoženja in v vedno večem številu zločinstev in hudobij.

Neizrečeno žalosten pogled je bil po francozki deželi, ko je v onem času nesramne sužnosti in strašnega beraštva od dne do dne pro-

*) Pri teh besedah naj spomnimo č. bralce na knjigo, ki je osnovala v novem zgodovinopisji novo epoko, t. j. „Zgodovina naobraženosti na Angležkem“, spisal Henry Thomas Buckle, Misel, da z vedno večim poznanjem intelektualnih resnic raste in je pogojen tudi človeštva napredek, vleče se kakor rudeča nit po vsem tem izverstnem delu, katero se bode, nadejamo se, tudi med Slovenci kmalo tako cenilo, kakor se cení že pri vseh omikanih, tudi slovanskih narodih.

padala in globokeje se udirala tudi v dušnem oziru. Dvor in plemstvo sta se kar skušala, kdo izmed nju doseže venec zmage v razuzdanosti in pregrešnem življenji; dežela, prej bogata in imenitna, ležala je pusta, izserkana in obubožana; kmetiško ljudstvo pa, jedro narodovo, spremeniło se je z malim iznimkom v cele čede beračev in tolovajev!

Pa zapustimo ubogo kmetiško kočó in ozrimo se malo po mestih, kjer je domá bogastvo, inteligencija in obertnija. Tudi tukaj nahajamo pogubivne nasledke francozke fevdalne sisteme, ki enostransko odlikuje ljudstva posamezne dele, ter žrtvuje blagostanje cele države sebičnim namenom privilegiranih stanov. Če je vladalo po deželi rodno plemstvo, gospodarila in zapovedovala je v mestih pluto-in timokratija.

Fevdalni socijalni red pa, ki se ozira na posameznega človeka samo v krogu njegovega stanu, ima ta nasledek, da razdeli meščanstvo v strogo ločene korporacije, da uniči prostost dela in male obertnije ter posili rokodelce in obertnike razdeliti se v cehe (Zunft). Cehovstvo je karakteristično za način, po katerem se je razvijalo meščanstvo v srednjem veku. Kar pa je bilo drugod samo sad srednjeveških misli in naprav, to se je razvilo na Francozkem pod vpljivom in s pomočjo vlade same. Že zadnji Valois je podpiral po svoji moči napravo rokodelskih družeb. Ko so si pa po tem priborili Bourboni za Ljudovita XIII. in XIV. nadvlado v Evropi, izpraznile so se vsled mnogih vojská državne blagajnice in vlada v denarnih zadregah je bila primorana mešati se v meščanske naprave in barantati s cehovstvom, kakor je že prej prodajala službe v armadi, pri sodnijah in pri denarstvenih uradih. Fevdalizem in samooblastni režime sta se po tem takem zvezala na nov način osodepolno za celo Francijo.

Siljena po denarnih zadregah je vlada snovala rokodelske in obertniške družbe in bratovščine brez vsega ozira na faktične razmere. Tem novim cehom je dajala pravila ter prodajala jih po tem mojstrom. Ta pravila pa so bila neizrečeno stroga; tu in tam so določevala, da pomojstriti se morejo samo mojsterski sinovi ali pa drugi možje mojsterskih vdov; vsak drug delalec pa, če je bil tudi še tako izurjen, delalen in priden, bil je od mojsterstva izključen brez vsacega iznimka. Največe število delajočega meščanstva je izdihovalo na ta način v hudi in terdi podložnosti brez vsakega upanja, da bi mu kedaj pridnost in zmožnost pomagala doseči samostalnost; žalostno življenje teh belih sužnikov je bilo polno uboštva in revščine. Aristokratiji rokodelstva nasproti se je osnoval proletarijat, ki se je v onih dnevih velike kervave prekucije strašno, toda pravično maščeval nad svojimi tlačitelji.

Če pa rokodelec in delalec v fabriki že ni užival sadu svojega truda in potu, če je neizrečeno nizka denina*) le pičlo zadostovala

*) Po temeljitih preiskavah je znašala denina l. 1788. samo 26 sous za možkega in 15 sous za žensko; bila je pa takrat na Francozkem draginja veliko večá, kakor je dandanes. (Sybel, Gesch. d. Revolutionszeit, I.) *Pis.*

njegovim potrebam, moral je na drugi strani delalec na dušnem polji, mislec, umetnik, učenjak čisto odreči se državnim službam, ki bi morale biti pred vsem hranjene dušnemu kapitalu. Službe in dostojanstva so bile nedosegljive vsem, katerim ni plemstvo po rojstvu, bogastvo ali nič kaj častilna protekcija uglasila pota do njih.

Službe pri viših državnih sodiščih (bilo jih je 15, med temi 13 parlamentov) so bile že od Franca I. sèm vse kupljive. Kupnina se je nalagala na obresti in o teh so živeli sodniki. Tako je vsa jurisdikcija s časom prišla v roke posameznih rodov, iz katerih se je osnovala neka 'noblesse de la robe', neko službeno plemstvo, ne z veliko manjšimi pravicami kakor plemstvo po rodu. Prav tako kupljive in podedljive so bile tudi službe pri denarni upravi in pri mestnih gosposkah. Tudi v armadi je bila pot do višje stopinje zaperta vsakemu meščanu, kajti vsled ukaza vojaškega ministra grofa Ségura l. 1781. moral je dokazati svoje plemstvo vsak, ki je hotel postati kapetan.

Tudi na Francozkem je bil nasledek dolgotrajnih kervavih vojsk, da so sicer povečale žalostno slavo despotičnih vladarjev à la Ljudevit XIV., zraven pa tudi uničile blagostanje francoske države ter silile vlado, da je prodajala službe in dostojanstva ter tako polnila si izpraznjene blagajnice. Tukaj vidimo prav jasno, kako zaveržljiva je vladina sistema, ki se v brezkraini malomarnosti znebi najvažniše pravice, ki jo vlada more imeti, da si namreč sama voli svoje upravne organe, in sicer samo za to, da na škodo celega naroda razuzdani dvor more nekaj časa brezi skerbi živeti in nesramno zapravljati. Karakteristično je, kar pravi skozi in skozi aristokratični Montesquieu, čigar "l'esprit des lois" se marsikomu še dandanes zdi jedro se politične modrosti, da namreč kupljivost in podedljivost služeb in dostojanstev pospešuje javno blagostanje in francoskega naroda svobodo!

Ker se je narodna inteligencija prezirala v državi in zaničevala v javnem življenji, začela je delati na drugem polji, kjer se ni moglo meriti z njo ni plemstvo po rodu ni po denarji ni po službi — začela je delati na dušnem, literarnem polji!

(Dalje.)

Fr. Šuklje.

Kje sem bil?

Sinoči sem pósteljo pustil,
Ob zori domú sem prišél;
Oči od bedenja rudeče,
Na persih sem šopek imél.

Skerbljivo me mati pokara,
Pokara me oča ostró;
Očitánje njuno me žali,
Pri serci je meni hudó.

Pa oča se moti in mati,
Mislé, da sem skrivno grešil;
Saj nisem bil v hramu pri ljubi,
Na grobu pri ljubi sem bil.

Na šopu ni jutranja rosa,
Od solz mi je šopek rosán;
Ni tergan na ljubinem oknu,
Na grobu je ljubinem vbrán! —

R. G.

L i p e.

Povest.

III.

Tako se je naredilo, da je imel Lipe odslej različne potrebe: enkrat to, enkrat to malo ali veliko stvar kupiti pri štacunariči vdovi Križanovi. Kedar je našel mlado Mari v prodajalnici, mudil se je vselej dalje, kakor bi bilo treba pridnemu mlademu človeku, ki ve, da čas je denar. Posebno vesel je bil, kedar je dobil deklico samo. Govorila sta tako navadne reči, ali njemu se je zdelo zlato in srebro, kar je prišlo iz njenih lepih ust.

Ali nekaj, kar bi bil rad povedal, ni šlo. Dolgo, dolgo ni mogel spraviti iz gerla. Sitno, ker kedo mu je porok, da bi se mu ne smijala. In tega bi od nje ne prenesel, rajši bi se bil jokal, kakor dečaj, ki so? mu vzeli jabelko.

Predpust je bil prišel, in pred pustom je povsod kak ples. Tudi v našem tergu je viši svet z uradništvom in drugimi izobraženimi ljudmi napravljaj vsaj eno tako veselico. Že tri tedne prej izve Lipe, da gre tudi ona na ples, pa da gre tje tudi učitelj, gospod Gonoba.

Vse ljudi je Lipe rad imel, samo gerdega tridesetletnega učitelja Gonobe ni lahko videl. Ta je namreč tičal vedno pri vdovi Križanovi, bil je tam kakor domač, prosto govoril z materjo in hčerjo, in Lipe je čul celo strašno neprijetno vest, da se Gonoba hoče ženiti in da si je izbral Marico. Istina, da je bilo tolažljivo, kar so nekateri govorili, da ga namreč dekcle posebno ne mara, da-si ne kaže.

Ker bo učitelj na plesu, mora iti tudi Lipe. Ali plesati ne zna več, ko kar se je navadil skakaje v šoli za klopmi s tovariši med uro. Prilike ni bilo učiti se. Kako si je pomagati iz nesreče, to je bilo Lipetu veliko vprašanje teden dni.

Pomagati se je moralo, za to Lipe naprosi za svet velikega hlapca svojega očeta, s katerim sta bila prijatelja, kolikor je bilo med njima baš mogoče.

Veliki hlapec Andrejko je bil najboljši plesalec med kmečkimi tovariši, pa bil je tudi hudobnih muh. Lipetu se je zasmijal, da ga je v rudečico spravil, ter rekel: „Veste kaj, jaz sem se sam naučil plesati, še ko sem bil bosopet pastir. Na pod sem se zaperl, vzel brezovo metljo, pa sva se vertila, jaz in metlja, da sva bilo oba vertoglava.“ Taka ponudba je bila Lipetu preveč.

Obetal je hlapcu zaušnico, ter je bil jezen.

Andrejko je bil prezvit, da bi bil hotel nepremišljeno zapraviti njegovo prijaznost, torej se je delal resnega ter ponudil se Lipetu, da ga nauči hitro dveh plesov, skrivaj, da ne bo nihče vedel.

In za res sta se zaperla več večerov v sobo nad Rodovščakovim mlinom, in ko je tisti večer prišel, plesal je Lipe prvič javno, in v prvič sè svojo — no, da! — sè svojo Marico, ki je bila danes tako ljubeznjiva, da z učiteljem ni skoraj nič govorila, ž njim pa mnogo.

Pripovedujemo o tem plesu le za to, ker je bil važen v Lipetovem življenji. Ko se je od nje ločil namreč, súsne ji skrivaj pisemce v ročico. In kako ljubo ga je pogledala v tistem hipu, kako hitro je skrila pisemce!

V tem pismu pak je bil Lipe napisal, da jo od prvega pogleda neizrečeno ljubi, da umerje, če — — —

Pa kaj bi našteval! Ve se, kaj tak serčno dober človek, kakor je bil Lipe, sè svojo serčno kervjo skupaj spiše, kedar mu v prvič privré čist in pravi čut ljubezni. Ako katera lepih bralek tega še ne ve, želimo ji, da zve kmalu.

Odgovor, ki ga je Lipe na svoje pismo dobil, bil je tak, da se je najpervo v svojo sobo zaperl, da bi ga nihče ne videl v njegovi neizmerni sreči; po tem pa je bežal zopet ven, od hiše proč, da ni oče pol dne znal, kje tiči. Srečni Lipe!

(Dalje.)

J. Jurčič.

Obrazi iz narave.

II. Golob.

Med neštevilnimi stvarmi v naravinem krilu so pač ljube tice človeku najbolj prikupljive. Tice se odlikujejo po posebnih lastnostih, ki zlasti mikajo človeško pozornost.

Že gnjezdo tičeje, ta mehka, v zeleno zatišje skrita posteljica, katero je natekála, katero tako zvesto varuje in sladko opeva skerbeča ljubezen — kaj v vsi naravi bilo bi tako ljubeznjivo? Po gnjezdu trepeče otroku rahlo serce in mehka rókica, pa tudi mož začuden stermlj pred njim, čuté božji dih! kaj, ki takó toplo veje v vesolnem stvarjenji.

In tič sam, kakó lehka, krilata podoba, polna življenja! Kako svitlo se barve spreminjajo po živo pisanem, lično pasanem in drobno-grahastem perji! Kar pa tiča tako rekoč povzdiguje nad krogove vsakdanjega življenja, to mu je čudovita zmožnost, da leta. Leteči tič se priprostemu človeku dozdeva nekako demoničen, kakor le kak duh iz pozračnega sveta. In potlej petje njegovo! To je tiču prava bistvenost in skrivnost; pa vsaki čas je modri človek tudi razumeval te proročne glasove, zdaj tožno svareče: da žuga kako gorje, — zdaj veselo doneče: da nadejati se je sreče! Kolika različenost res med temi glasovi! Kakó grozno hripavo zadira se orel, in neznano sova skovika; kakó milo ljubo prepeva pa slavec in vabljivo kliče „pet pedi“ prepelica v prôsi! Pa tudi en in taisti tič utedne jako spreminjati svoj glas, da se mu prilično prav sliši: kakor mu ali povoljnost ugaja, ali ga bridka žalost tare; kakor ljubeč hrepení, ali se ljubosumen togotí, sploh, da izrazuje vsako veselje, vsako bolečino.

Gotovo, da krasnemu naravinemu obrazu še le tice dajó dobrodejni glas, tisti neizrekljivi mik, ki se vsegdar in zlasti mlademu človeškemu sercu tako blažeče prilaga, pa naj bo veselo ali žalostno!

Med vsem pa, kar nosi peroti, ni menda stvari ljubeznjiveje kakor golob. Njega je veselo sleherno, posebno še nepopačeno serce; ali komu, ko le izreka nežno ime: golobica, ne zdersne hitroma misel do krotke, nedolžne deklice, ki je na svetu vendar še zmerom najprišerčnejša stvar?

Golobu je vse življenje prava, prijazna idila. Kedó že ni videl? Lesena hišica sè slamnato streho. Pod končnatem nastreškom, na solnčnato stran so kroglate linice v zagorele deske; tù je golobnjak. Pa saj se vidi. Po gredicah, po slemenu in vse križem po strehi téka, pleše in raja kar najraznoverstneje barvana in lisasta truma golobov. Krilo zmerom vse čedno in zlikano, belo, rudeče, sivo, rujavo, svitlo in spreminjavo, vsakošne baže. Pa ta je pečast, ta čopast na glavi; óni gruli, ta gode, še drug mu dromljaje goni bruseče kolo.

Ko pa domača hčerka s torbico semena stopi iz veže, vedó že vse drobne živali, kaj bo, ter hipoma od vseh strani curkoma spó. Petelin, ne zmené se več, kaj je izberskal, plane z gnojščica, zakliče, »kúp, kúp!« in vse njegove tovarišice potekó ž njim tje okoli svoje ljubljene dobrotnice, katero že tako dobro poznajo in tako rade imajo! Ko mala deklica še prèmišlja, kam bi posula, stegne že tista stara, koconogasta puta svoj dolgi vrat, ter ji od zadej skrivaj terdo kavsne v posodo, toliko, da ji je z nežne rókice ne izbije. Zdaj, ko posuje iz drobne peščice, zapiskajo tudi golobom peroti sè strehe in nagloma posedajo vsi okoli nje na tla, tista grahasta golobica malo da ne njej na ramo: saj se je nič ne boji, saj vé, da ji nič huđega noče, — da bi jo le božala rada!

Deklici v sredi pak se sladko nabere prijazni obrazec; oči se ji mirno nagnejo na krotko, izvoljeno čedo, in povšečno gleda, kako vse gomazi okoli in okoli nje, kako vse hiti pobirat in zobat. Nekatera požrešna kokoš pač nevoščljivo kavsne svojo bližnjo na herbet in en neješč golob nekaj zabavljivo šopiri perje ob vratu pa vsakemu žuga: »te bi ruknil, te bi ruknil!« toda takó pa le nalašč pravi. Deklica pa vsem privošči iz serca, vse ima rada; še vrabca, ki tam od daleč preží na sleherno zerno, ki komu odskoči izpod kljuna. Posebno pak ima rada golobe, ker se jim vidi, kako so lahko prosti in vendar tako domači, krotki in človeku privajeni. Ali najbolj všeč med vsemi ji je vendar tista golobica tam, ki takó lepotično sem ter tje téka pa takó mično kimlja z drobno glavico; ki ima tako rudeče nožice in ki se ji oči takó svitlo žaré in plamikajo — na goloba v gosti družčini! Vendar tega si priprosta deklica še ne domisli; ona se še ne nadeja, da morebiti se bodo pa tudi njej enkrat kot srečni nevesti ženinu na strani žarile oči takó — kakor to modri Salomon v »visoki pesmi« tako lepo primerja.

Golob je edina žival, brez slabih lastnosti, po polnem čista, brez madeža! Nedolžen, kroták, polen nežne ljubezni in »brez zavisti, kakor golob«, pravi sv. pismo. Da, brez zavisti, brez serda terpeč vse, celo smert brez najmanjega bolestnega jeka, — katera druga žival tako?

Samo o golobu so stari menili, da nima žolca, pa sto in sto narodnih in ljubeznih pesmi se nežno spominja goloba, slov njegove lepe lastnosti, posebno nedolžnost. V podobi belega goloba, pravi narodna vera, izleti pravičnega duša v nebesa; in sam sv. duh se je za evangelijskih časov nekaterim dobrim ljudem prikazoval pač dobro premišljeno le v podobi goloba, v kateri še dandenašnji počiva duhovnu nad glavo, kedar najbolj potrebuje razsvitljenja: ko oznanuje božjo besedo in priporoča pobožnost. In golob Noetov? Kako pomenljiv prizor, ko plava nad šumečimi vodami, v kljunu z oljkino vejico sprave, pa spusti se ž njo doli na ladijo, katera nosi up vesolnega sveta!

Zares, lepa in ljuba ta tica, golob; pa takó mila nekaj pač tudi zató, ker ravno v njenem življenji vsem vresničuje se tisto sladko, blago hrepenenje po vedni, srečni ljubezni blizo tako, kakor si jo čuteč človek, kakor si jo le mladenič in devica tako serčno zaželejata v svojih prvih, najvzornejih sanjah. Druge tice se po navadi paré le za eno poletje; golob in golobica pa enkrat združena, ostaneta si zvesto zaročena za vselej! Vedno srečno zaljubljen par sta tudi neprenehoma skup, le, da se ljubo gerlita in božata. Celó, kedar samica vali, hodi jo on pitat na gnjezdo, da si le takó kaj opraviti daje s preljubenzjivo svojo. In zares zanimivo je čuti, kakó se marsikatera golobica, ki je izgubila svojega prvega zaročnika, ne druží in moží potem nikoli več z nobenim drugim: raji kakor zapuščena vdova sama žaluje do smerti!

Zvesto udana, kakor svojemu golobu, pak je stara golobica tudi mladičem. S poterpežljivo ljubeznijo razmečeva jim terdo zernje v svojem gerbanci, predno jih pita. In ko se godni golobiči že izpeljejo, sama polna materinske skerbi krilja še dolgo, dolgo okoli njih, pač, da bi jih varovala vsake nezgode. Opomina je vredno, kako gerdo ravna jo ravno pa tudi edino v tem obziru njim najbližji sorodniki, divji golobje. Da jim človek le osópe gnjezdo, skuajajo se, popuste zalego, časi tudi že na pol godne mladiče — brez usmiljenja, da od glada poginejo! V tem jim menda ni para v vsem živalstvu; no pa, kakor smo rekli, tako le divji golobje.

Z nenavadno vernostjo in udanostjo se domači golob derži svojega prvotnega doma. Časi veliko milj daleč prodan in po več mesecev na tujem zapert, pa kakor hitro izpuščen, najde po nekem čudovito bistrem nagibu čez hribe in doline pot do svojega starega in priljubljenega golobjaka, po katerem se mu je tolikanj tožilo. Kako drag mu je ta, to se najbolje vidi tudi sém ter tje o požarih. Plamen že pleše po golobjaci, pa te zveste živali se še zmerom obupno zaganjajo ná-nj, dokler jih rudeči petelinec švigoma zgrabi za krila in pomilovanja vredne váse potegne.

Golob leta hitro in bistro, da v letanji ga ne prekosi nobena tica. To pak mu je tudi edino, s čimer se brani skobca. Kedar plava ta ropar visoko v obzorji, da ga človeško oko še ne vidi, zagledal ga je že davno golob. Če se hipoma skriti ne more, dvigne se cela tropa hipoma v zrak in zmerom hitreje sukaje se v gostem kolobaru skuša, kako bi

ga premotila. On šine z viškoma doli, pa — negotov kam, zgreši plen; poskusi še enkrat, dvakrat — zastonj! Osramoten potepe se proč. To se vé, da časi se to konča pa narobe!

Zračunili so, da golob v desetih minutah preletí tri ure hodá. In vsled te njegove odlične berzovitosti so ga že v starih časih imeli za poročevalca nujnih, dobrih in slabih novic. Ali še najbolj se pač njemu spodobi, da, kakor v srednjem veku, zaljubljenim menjava ljubezna pisemca. Toda v dandenašnjih časih, ko gre že vse po časnikih in pa mašinah, — kedo se posihmal še meni za taka romantična pota? Pa tudi — kje pa taka ljubezen nahaja še milo pribežališče? Ta najblažji čut — starim je pravi „prepovedani sad“, katerega bog varuj v serce, mladim pa neumna igrača za nepraktične, smešne ljudi. O, ljubeznjiva bralka! ná-te nisem mislil menda, pa ne zameri — : tudi denašnja dekle — koliko mara za ljubljence? raja ima kar ženina, moža! In še tista malokatera, ki ga vendar ima, ne pošilja daljnemu dragemu, kakor v preteklih časih grajska gospodičina, pozdravov po krotkem golobu, katerega je bila poprej sebi na serci pogrela in poljubila, ampak po sajastem hlaponu pride nekateremu takemu rekomandirana pécat, da preljubnjava je postala — nevesta!

J. Ogrinec.

Literarni pogovori.

V.

Fr. Levstik.

Vivaš voča.

2.

Iz Levstikovih pesmi diha neka veselost, zdravost, zadovoljnost, neka mladost in genijalna neskerbnost, katera nas tolikanj bolj veseli na družih, če jo pogrešamo sami na sebi.

V nedeljo bilo je po leti

Klobuček vzamem si s peresom,

V prijazni čas po polu dné;

Pa mimo tenkih sernie grem;

Na vertu videl je sedeti

Da z ljubeznjivim me očesom

Mladenšč deklice lepé. —

Pogleda vsaka, dobro vem! . . .

Kedó more brati vso to pesem, da bi ga ne obšel nek vesel, mladosten duh!

Levstikova poezija je bister, zdrav studenec, ki ohlaja in poživlja popotnika, hirajočega v življenja puščavi. V svojih poezijah se nam kaže Levstik tako rekoč normalnega človeka, to ni: srednje mere človeka, kakor smo mi drugi numerus fruges consumere nati — to je: človeka, kakoršen bi moral sploh človek biti; sercé njegovo se ne zapira ničemur, kár žali in kar veseli človeka.

Vi, ktere pri knjigah obrastel je mah,

Razgerne poklic se vam solznih ljudi,

V život se viharji verzíte;

Nesreča in sreča po sveti;

Ne bodi vas radosti, solze ne strah,

Naj pametnik vas in neumnik uči,

Iščíte, vživajte terpite!

Kak' človek imel bi živeti!

Serce njegovo pozna up in strah, želje in hrepenenje, ne pozna pa obupa, v vsem je lepa mera; po kratkem boju se mu pomiré nasprotja, strinjaje se v lepo, blagodejno harmonijo.

V tém je Levstik najbolj podoben Goetheju. V Goethejevih pesmih nahajaš pogostoma misli, posameznosti, ki te spominjajo našega pesnika, ravno tisto mirno verstenje misli, tisti melodični tok čutov:

Oj ribice prijazne,	Serca vam ne uname,
Kako v vodici hladni	Al meni pa unela
Veselo ve živite;	Devica ga je lepa,
Al ve lahko neskerbno	Da več ga ne vgasijo
V potoku si igrate,	Potoci vsega sveta,
Ker v hladni vodi skritih	In dež iz vsega neba,
Vas solnčice ne najde,	In vse široko morje!

Tu nahajamo ravno tiste jasne, telesne, žive podobe, vzete naravnost iz nature, iz življenja, pa tisto čudno lastnost, ki jo Goethe sam imenuje: urkräftiges Behagen, ko je pesnik nekako sam sebe vesel, in vé tudi, da so ga drugi veseli, zato se jim pa tudi daje prav na široko:

Ko se očaki sivi	Pa v celi tovaršiji,
Za mizo vsedajo,	Moj glas je spoštovan,
Začnejo modrovati,	Če rečem: vino pimo!
Kak je nekaj biló. . .	Pijemo ga ves dan. . .

To se vé, da vsak se ne smé tako širocega delati, ne v družbi ne v pesmi; kakó je n. pr. Mirza Schaffy samega sebe vesel, kakó se nam vedno stavi v izgled: „Mirza pa je ves drug mož!“ In vendar nikoli se ga bralec ne naveliča; prav pravi, si misli, saj je res korenjak!

Napačno pa bi bilo sklepati iz tega, da Levstik v svojih pesmih posnema Goetheja; da Levstikove pesmi niso ponarejene, da mu gredo naravnost iz serca, iz lastnega, živo čutečega serca, to se jim vidi na prvi pogled; njune pesmi so si podobne, ker sta si pesnika sama podobna, sorodna po duhu in vsem notranjem organizmu; žalibog, da ne tudi po vnanjem življenji, pa tega pesnik nima v oblasti: najboljše seme, če ne najde ugodnih tál, ne bo se razvilo, ne bo rodilo sadú toliko, in tacega kakor bi moglo po svoji naturi! Da se je pa Levstik učil iz Goetheja, to je resnično, in dobro: saj si je izbral pravega mojstra, in ne dela mu sramote!

Oblika v poeziji ni to, kar je v življenji človeku lepa oprava; „obleka ne dela človeka“, v poeziji pa, kakor v umetnosti sploh, je oblika v širjem pomenu, bistvena reč. Kaj ti pomaga najlepša misel, če je nam pa ne znaš predočiti v primerni, lepi podobi! Tehnika še ni umetnost, vendar pa je vsakemu umetniku neobhodno potrebna. V tém Levstik pri nas nima verstnika. Kako živo, kako telesno, kako plastično nam zna staviti svoje podobe, prave podobe, pred oči!

Dekle je zajemalo v vedro vodé,	Začudi se svojemu licu tačas:
U vedro kovano, vodice hladné.	Lepote, ki jo na obrazu imam,
Pogleda se v vodo, si vidi obraz,	Za tri gradove bele ne dam. —

Po veji skakljaj je tiček vesel,
Pa deklici mladi tako je odpel :
Al kadar bo eden pravi prišel,
Vso tvojo lepoto zastonj bo imel. —

Kar rekel si tiček, to gerda je laž,
Al vjeti ne morem te, perje imaš.

Ko moje peruti imela bi ti,
Še dans bi zletela, čez hribe, doli,
In kjer bi se tebi po všeči dobil,

Bralci nam ne bodo hudi, da smo jim ponatisnili celo to lepo pesem, ki nima verstnice v slovenski literaturi; ko bi jo imeli Nemci, gotovo bi stala v vsakem berilu, kakor nekatere Goethejeve pesmi, za izgled prave dekliške najivnosti in plastične oblike; kaj nimamo slikarja, da nam jo prestavi v barve? kar prepisovati od čerte do čerte! Kaj pa ta?

Dve utvi ste priletele
V jezero pod skalni grad;
Tam plavate družno po vodi,
Veslate v kristalni hlad.

Če prav siromak in revež bi bil,
Pod tremi gradovi koj streho mu daš,
Katero na svojem obrazu imaš.

To rekel je tiček in zletel je z vej,
Zmed vej pod nebó, pod nebom naprej.
Dekle za njim gleda in pravi tako:
In kaj, ko vendar vse res bi bilo;
Tič leta nad nami, on vidi ljudi,
Ve dóbro, kako se po svetu godi! —

Jaz gledam skoz okno dve utvi,
In v meni vtriplje serecé;
Zamišljeno v dneve pretekle
Na lice usiplje solze! —

Kedóor nič ne čuti pri tej pesmi, komur je treba tu komentara — njemu ni pomagati! Kar nam poje tu pesnik, to naj nam naslika umetnik, to se vé da, pravi umetnik, in imeli bomo, kar imenuje Francoz: *paysage intime*, Nemec: *Stimmungslandschaft*, do zdaj nimamo ne reči, ne imena! Kar svetujemo tu slikarju, to je storil po svoje že skladatelj; Jenkova melodija ti bo izbudila, tudi brez besedne podlage enako čutilo. Kaj je tehnika, kaj se da doseči tudi v našem jeziku, to nam je pokazal Levstik v svojem „Umetniku“. Kedó bi se tu méril z njim? Tu je vsaka beseda podoba, pa ta ritem! Težko se zderžujemo! pa prostor nam ne pripušča, sicer bi ponatisnili vso to prelepo pesem. Levstiku je slov. jezik voljno odperl vse svoje zaklade; tacih verzov pri nas ni do zdaj delal nihče, pa lepših tudi ne bo.

Prostor nam tudi ne pripušča, da govorimo tu o Levstikovi humoristični poeziji; v tej mu nihče pri nas ne seza do rame! Španjski kralj Filip gredé enkrat sè svojim adjutantom po polju, zagleda tik pota paglavca, ki se od smeha valja po travi. Ta fant je nor, pravi kralj, ali pa bere Don Quixota. Adjutant gre gledat; fant ni bil nor, bral je Don Quixota! — Taka se skoraj človeku godi, ko bere Levstikove humoristične reči, (se vé da ni ravno tréba, da bi se valjal od smeha). Sanje sanjal sem po noči

. . . Čuj, za nama strašna kletev,
V kletvi štirje kmetje!
Bes te lopi, kak zbeživa,
Kmetje pa za nama!
Dva sta hitra, dva počasna,
Dva tečeta, dva ne.
Pa sta bila dva zadosti,

Pervi mene zgrabi,
K tlom tovarša drugi zlekne;
In tedaj za njima
Ostajalca prikrevsata.
Naložé zdaj nama
(Bog ti nama greh odpusti!)
Vsak po dvanajst gorkih!

Tako terpi pesnik za nas, da se mi — smejemo.

Kaj ni naš dobrotnik? Pošten smeh je več vreden, bolj zdrav duši in telesu kakor dva joka! —

In pa ti „Diguž, svetokriški kovač, ki imaš obraz in nos potlačen, ki s kladivom v babo režiš — razkoračen,“ ti dragoceni sajasti Hefajst! našel si svojega pevca, kakoršnega si je želel Aleksander; pa gotovo si se poboljšal, ker te tako lepo podučuje:

Nikoli še nisi po svetu bil,	Ne znaš li, da ženska je slaba stvar?
Ne veš zakaj se žena spoštuje;	Poterpi nje sitnosti blagodušen;
Nikoli še nisi dobro premislil,	Miruj, ne obrezaj se precej na njó,
Kako sveti zakon se dopolnjuje.	Ne bodi vendar tako hudomušen!

Kaj pa še le Kerpan? Kedó ne pozna Levstikovega Kerpana? To ti je gerča! Kedor bo pisal enkrat (zdaj ni še taka sila) zgodovino slovenske proze, on se bo moral ustaviti, ko pride do Kerpana, pa pogledati nazaj — potem naprej in ločevati prozo pred Kerpanom in za Kerpanom. Kar je naših boljših prozajikov, vse je šlo za njim; saj je bilo pa tudi prav.

Kerpan, Martin Kerpan z Verha od sv. Trojice na Notranjskem, to ti je mož stare korenine. Ko pridere po cesti kočija, zgrabi hitro svojo kobilico s tovorom vred ter jo prestavi s ceste na stran, kakor stol, da je ne podere kočija! Pa kako se je znal vesti s cesarjem Janezom, kakor s svojim sosedom: „No, vi ste še zmerom lepo zdravi, kakor se na vašem licu vidi.“ — „Kaj pomaga ljubo zdravje, ko pa drugo vse narobe gre. Saj si že slišal od velikana? Kaj děš ti, kaj bo iz tega, če se kako kaj ne preongavi? Sina mi je ubil, lej!“ — „Koga bo drugega? Glavo mu bomo vzeli, pa je.“ To je junaški govor! S cesarico si pa že nista bila tako na roko, posebno kar ji je bil posekal lipo na dvorišči za toporišče. Vendar pa, ko bi bila prišla k mizi, ko mu je dal cesar prinesti polič vina, pa kruha in sira, védel bi se bil obnašati tudi ž njo, in gotovo bi jo bil prijel za drago sviljeno krilo, ter vprašal, po čem je vatel! — Kako si kuje orožje v cesarski kovačnici, kakó si izbira bojnega konja v cesarskem hlevu, kako se bojuje z Berdavsom, kako se odrezuje „magistru“ Gregorju, kateri ga ni nič kaj mogel (od nekdaj se nam že taka godi), kako slovó jemlje od cesarja, to mora človek brati. — „Ko bi se spet oglasil kak Berdavs ali kdo drugi, saj veste, kje se pravi na Verhu pri sv. Trojici. Zdravi ostanite!“ — „Srečno hodi,“ pravi cesar, minister Gregor pa nič. —

Tudi mi ne pravimo nič več. Očitalo se nam bo od ene strani, da Levstika preveč povzdigujemo, da mu trosimo preveč cvetic na pot. Nič ne škodi, trosilo se mu je že toliko ternja pod noge, da se mu sme tudi enkrat nekaj cvetic, če ga to kaj veseli, kajjih ni vreden? — Kaj vi ne ravnote enako s svojimi? kolikor morete v naglosti pograbit cvetic, zelenja in plevela — vse nánj — takó da ni kar videti možá! —

Glavni namen teh verstic pa je, spodbujati Slovence, naj beró Levstikove pesmi; pri nas je zdaj tako, da kedor ne hodi naravnost za Prešernom, pa nima veljave; zraven pa bi želeli tudi, da bi ta Zvonov

glas izbudil in izklical pesnika zopet nazaj, kjer je on prav za prav doma Levstik je res velik filolog pred gospodom, pa kaj to, to bi nam tudi kedo drugi lahko opravljal; dosti dolgo je pulil slovniške korenine — ko bi bile vsaj „sladke koreninice“, pa so bile največ prav grenka jed, za to so že skerbili naši — mecenati! Naj se verne zopet v naročje večno mlade poezije. Zató mu pravi „Zvon“: Vivos voco! S.

Listnica vrednikova. G. R. G. Že Vaše pismo nas je razveselilo, ker se tako prijetno odlikuje od drugih pisanih iz enacega namena. Res pravi Goethe: nur Lumpe sind bescheiden! Ali ta nauk je vendar malo zapeljiv. Vi nam ne pošiljate svojih reči, kakor drugi, z dovoljenjem da jih smemo dejati v „Zvon“ vse, od konca do kraja, pa tudi preurediti še kako malenkost, n. pr. postaviti nadpičje namesto vejice, če mislimo, da pesem s tem kaj pridobi; za večje premembe pa je že treba posebnega pooblastenja. Kaj se res še nič ne vidi iz „Zvona“, da se ne jemlje vanj, kar bi bilo, da je le? — tudi ne, če se nam poroči, kakor se nam je, da je tudi njena želja, da se tiskajo „pesmice“! Vrednik je odgovoren svojim naročnikom za blago, katero jim pošilja. Ko bi hoteli ali mogli tiskati vse pesmi, kar se nam jih je poslalo v ta namen, za tri, štiri leta jih imamo dovolj. Naj imajo torej gg. pesniki poterpjenje z nami. — Ravno ker je Vaše pismo drugačno, pričakovali smo drugačnega blaga; in nismo se motili; poslane tri pesmi, naravnost rečemo, so nas prav prijetno osupnile. To je vendar enkrat prava poezija, to je pravi čut; to pride od serca in gre do serca. To niso pesmice skovane za slavo, ali bog ve za kaj; take rožice ne rasto ob srenjskih potih, tudi ne pašnikih, mora se iti že malo dalje ponje. S tem pa ne bomo nikakor reči, da so doveršene, oblika je sem ter tje pomanjkljiva, tako da se ne morejo še tiskati vse take, kakor so. Tudi v natisnjeni drugi smo preuredili malo 3. strofo, zdelo se nam je potrebno:

Pa oča se moti in mati,
Dožita me skrivnih hudob;

Saj nisem iz ljubine sobe,
Prišel sem az ljubčin grob!

Beseda „hudob“ ni tu na pravem mestu; tudi se pač ne more pri nas še reči: naz grob; pri vsem tem pa se ne rimati čisto besedi, hudob in grób. Prosimo Vas popravite tudi 2. in 3. poslano pesem, zlasti gledé na čistoto rim, in kmalo nam tudi drugega kaj pošljite. — G. F. S. K. Lepo hvalo za prijazno ponudbo; pa Zvon, kakor smo že naznanili enkrat, ne bo prinašal prestav. —

Poprava. V zadnji list se je vrinila prav neprijetna pomota. V pesmi: Deklici, ki je bila čisto prav stavljená, moral je stavec preložiti polovico na drugo stran; pa je pozabil potem preverstiti strofe. Brati se mora torej po 2. strofi na drugi strani 1. strofa; potem zopet na prvi strani 3. 4. in zadnjič še le na drugi strani ostali strofi, kar pazljiv bralec pač tudi sam najde; vendar so se zaznamovale z velikim trudom pri vseh iztisih strofe, kako se morajo brati po verstí. Hvalo gospodom, ki so prostovoljno prevzeli ta trud! —

Tiste gospode, ki so se naročili še po našem naznanilu na „Zvon“, prosimo, naj malo poterpé, kakor hitro mogoče se jim pošljejo ponatisnjeni 1. 2. in 3. listi. Na Dunaji razsaja zdaj med stavci kuga, ki se ji pravi po angleško strike! Najbolje se ve da, bi bilo, ko bi nam tisti gospodje, ki so sicer nam dejali, da naj jim pošljamo „Zvon“ in ga tudi prejemajo, pa, kakor je videti, ne marajo veliko zanj, ko bi nam vsi tisti poslali imenovane iztise nazaj; prav vstregli bi nam!